Lietas Nr. A420372113
Lietas arhīva Nr. AA43-1993-14/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 28.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Šteinberga,

tiesneši M.Osmane, V.Poķis,

piedaloties pieteicējas /pers. C/ pārstāvei /pers. D/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes pārstāvei /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. C/ pieteikuma par Valsts robežsardzes priekšnieka 2013.gada 11.aprīļa lēmuma Nr.53 atcelšanu un /pers. C/ atjaunošanu dienestā, sakarā ar Valsts robežsardzes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 12.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes priekšnieka 2013.gada 18.februāra pavēli Nr.34 Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes Terehovas I kategorijas robežkontroles punkta (turpmāk – Robežkontroles punkts) /amats/ /pers. C/ piemērots disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta.

Disciplinārsods piemērots par to, ka pieteicēja, ignorējot ar Valsts robežsardzes 2011.gada 23.februāra pavēli Nr.244 apstiprināto pagaidu iekšējo noteikumu „Valsts robežsardzes teritoriālo pārvalžu struktūrvienību, kas veic robežpārbaudi un imigrācijas kontroli, dienesta organizācijas kārtība" (turpmāk – Pavēle Nr.244) 35.10.apakšpunkta un Valsts robežsardzes 2011.gada 28.aprīļa pavēles Nr.547 „Par naudas summas apmēru, kuru atļauts turēt pie sevis norīkojuma laikā" (turpmāk – Pavēle Nr.547) 1.punkta prasības, ienesa Robežkontroles punkta teritorijā naudas līdzekļus, kas pārsniedz 10 latus.

[2] Ar Valsts robežsardzes priekšnieka 2013.gada 11.aprīļa lēmumu Nr.53 (turpmāk – Lēmums) 2013.gada 18.februāra pavēle Nr.34 tika atstāta negrozīta. Lēmums motivēts šādi.

[2.1] 2012.gada 20.decembrī pieteicēja, ierodoties Robežkontroles punkta teritorijā, lai pildītu robežnorīkojuma pienākumus, ienesa un personīgo mantu skapītī turēja naudas summu, kas pārsniedz 10 latus. Šis pārkāpums konstatēts 2012.gada 21.decembra pārbaudē.

Ar savām darbībām pieteicēja pārkāpa Pavēles Nr.244 35.10.apakšpunktu, kas noteic, ka norīkojumam aizliegts ienest robežšķērsošanas teritorijā vai turēt pie sevis naudas summu, kas pārsniedz Valsts robežsardzes priekšnieka ar rīkojuma dokumentu noteikto un ārvalsts naudas vienības, kā arī Pavēles Nr.547 1.punktu, kas noteic, ka amatpersonām norīkojuma laikā atļauts ienest struktūrvienības teritorijā vai turēt pie sevis (t.sk. transportlīdzeklī) naudas summu, kas nepārsniedz 10 latus. Pieteicēja pārkāpusi amata apraksta 5.21.apakšpunktā noteikto: pārzināt un prast pielietot normatīvos aktus, kas reglamentē Valsts robežsardzes darbību, robežkontroles un ārzemnieku uzturēšanās kontroles kārtību, ievērot normatīvo dokumentu prasības. Pieteicēja nav pildījusi arī lekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un leslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk – Dienesta gaitas likums) 6.panta 1.punkta prasības: ievērot likumus un citus normatīvos aktus, kā arī 3.punkta prasības: apzinīgi un godprātīgi pildīt amata pienākumus un augstāku amatpersonu rīkojumus (pavēles). Vienlaikus pieteicēja nav ievērojusi Robežsardzes likuma 14.panta otrajā daļā noteikto: dienesta pienākumus robežsargi pilda saskaņā ar attiecīgiem likumiem, Robežsardzes reglamentiem, nolikumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī priekšnieku pavēlēm un rīkojumiem.

[2.2] Atbilstoši lekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un leslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) prasībām, izvēloties disciplinārsodu, iestāde ņēmusi vērā turpmāk minētos apstākļus.

[2.2.1] Pieteicēja ar savu rīcību radījusi klaji negatīvu priekšstatu par robežsardzes struktūrvienības darbu. Tādējādi struktūrvienības darbs ir apdraudēts, jo būs nepieciešams ilgs laiks, līdz tiks atjaunota uzticība šīs struktūrvienības pilnvērtīgam darbam.

[2.2.2] Pieteicēja disciplinārpārkāpumu izdarījusi ar nodomu (tīši), jo viņa ir apzinājusies savas rīcības prettiesisko raksturu (nenodrošināja naudas summas nodošanu noteiktajā kārtībā) un pieļāvusi kaitīgo seku iestāšanos (pārkāpusi aizliegumu un radījusi negatīvu priekšstatu par Valsts robežsardzes darbību sabiedrībā, kā arī negatīvi iespaidoja disciplīnu Valsts robežsardzē).

[2.2.3] Pieteicēja dienestā Valsts robežsardzē ir no 2007.gada 27.augusta, ieņemamajā amatā no 2008.gada 2.augusta. Apbalvota sešas reizes, disciplināri sodīta nav.

Robežkontroles punkta priekšnieks pieteicēju raksturoja kā robežsargu, kas strādā efektīvi un precīzi, prot pieņemt lēmumus savas kompetences ietvaros. Rūpīgi iepazīstas ar normatīvajiem dokumentiem, izrāda interesi, disciplinēta. Ar lielu atbildības sajūtu izturas pret viņai uzticēto dienesta pienākumu pildīšanu. Nepieņem nepārdomātus lēmumus. Nosvērta, izpalīdzīga, sabiedriska.

[2.2.4] Nav tādu apstākļu, kas attaisnotu pieteicējas rīcību, turot naudu personīgo mantu skapītī, nevis nododot glabāšanai robežpārbaudes norīkojuma vecākajam. Pieteicēja sistemātiski tiek iepazīstināta ar aizliegumu dienesta pienākumu pildīšanas laikā turēt naudas summu virs noteiktā daudzuma – gan parakstoties par robežpārbaudes norīkojuma uzdevumu, kurā katru reizi tiek norādīts minētais aizliegums, gan saņemot mutisku jautājumu no robežpārbaudes norīkojuma vecākā par naudas līdzekļu nodošanu, ja ir tāda nepieciešamība.

[2.2.5] 2013.gada 18.februāra pavēlē nepamatoti konstatēts pieteicējas atbildību mīkstinošs apstāklis, t.i., ka pieteicēja pie viņas esošās naudas vienības uzrādījusi labprātīgi. Augstāka iestāde uzskata, ka apstākļi, kas mīkstina vai pastiprina pieteicējas atbildību par disciplinārpārkāpumu, nav konstatēti.

[2.2.6] Atvaļināšana no dienesta šajā gadījumā ir atbilstošs un proporcionāls sods. Nav saskatāma lietderība mazāk smaga disciplinārsoda piemērošanai, it sevišķi pieteicējas darbības vērtējot pēc Valsts robežsardzes noteikto uzdevumu prioritātēm un iepriekš veiktajiem prevencijas pasākumiem. Naudas summas turēšana virs atļautā daudzuma Valsts robežsardzei ir ārkārtīgi aktuāla problēma, kas rada nepieciešamību šādi reaģēt uz pārkāpumiem. Tieši šāda soda piemērošana ir saistīta gan ar korupcijas risku samazināšanu, gan dienesta disciplīnas nodrošināšanu Valsts robežsardzē. Nav nozīmes arī tam, vai sabiedrība ir informēta par notikušo, vai nē. Valsts robežsardzei pašai ir jāveicina koruptīvo risku samazināšana un šis ir viens no līdzekļiem, kā nodrošināt dienesta disciplīnu. Brīdinājumi par naudas turēšanas aizliegumu ir izteikti vairākkārt, bet pieteicēja nav izpratusi minētā pienākuma nozīmi, tādēļ uzticība pieteicējai ir zudusi pilnībā. Pieteicēja ir apkaunojusi arī to robežsargu darbību, kas izvēlas pienācīgi izpildīt visus ierobežojumus un nosacījumus. Pieteicējas rīcība grauj disciplīnu kopumā.

[3] Pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt Lēmumu un atjaunot pieteicēju dienestā iepriekšējā amatā.

Pieteikums pamatoties ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka 2013.gada 21.decembrī dienesta pārbaudes ietvaros pieteicējas personīgo mantu skapītī konstatēta naudas summa 20 latu apmērā, kas ir par 10 latiem lielāka, nekā atļautais daudzums.

Tomēr, piemērojot disciplinārsodu, iestāde nav pareizi izvērtējusi administratīvā akta satura lietderību. Iestāde nav ņēmusi vērā, ka nauda atradusies pieteicējas mantu skapītī, bet nav atradusies tieši pie viņas norīkojuma laikā. Tāpat iestāde nav ņēmusi vērā to, ka nauda pieteicējas mantu skapītī atradusies apstākļu sakritības dēļ. 10 latus pieteicēja bija paredzējusi nodot kolēģei /pers. G/ kā dāvanu sakarā ar bērna piedzimšanu. Naudu šim mērķim vāca pieteicējas kolēģe /pers. H/. Šo apstākli savā paskaidrojumā apstiprina arī Robežkontroles punkta vecākais inspektors Valsts amatpersona. Naudu pieteicēja uzrādījusi labprātīgi. Tātad iestāde nav ņēmusi vērā pārkāpuma izdarīšanas apstākļus un pārkāpuma smagumu.

[3.2] Pieņemot Lēmumu, netika ņemts vērā Robežkontroles punkta priekšnieka atzinīgais pieteicējas personības raksturojums un pieteicējas dienesta gaita.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Valsts robežsardze neatzina pieteikumu, norādot šādus papildus apsvērumus.

Iestādes ieskatā, nav nozīmes tam, vai naudas līdzekļi bijuši tieši pie pieteicējas vai viņas personīgajā mantu skapītī, jo tikai pieteicējai bija piekļuve minētajiem naudas līdzekļiem.

Disciplinārlietas izmeklēšanā ir vērtēti visi lietas apstākļi, bet izvērtēšanas procesā pieteicējas rīcības iemesli netiek uzskatīti par attaisnojošiem. Valsts robežsardze ir izstrādājusi pasākumus, lai samazinātu korupcijas riskus un lai robežsargam būtu iespējams pilnvērtīgi pildīt dienesta pienākumus bez korupcijas riska iestāšanās, bet pieteicēja šos noteikumus ir ignorējusi. Disciplinārlietas izmeklēšanas mērķis nebija pierādīt naudas līdzekļu prettiesisku iegūšanu, jo konkrētajam aizliegumam ir beznosacījuma (vispārīgs) raksturs, ar kuru ir jārēķinās jebkuram robežsargam jebkādos dienesta apstākļos.

Samērīguma princips neparedz rīkoties ar piešķirto diskrecionāro varu tikai vienā noteiktā veidā, nevērtējot disciplinārpārkāpuma smagumu.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 12.decembra spriedumu pieteikums tika apmierināts.

Spriedums motivēts šādi.

[5.1] Dienesta gaitas likuma 6.panta 1. un 3.apakšpunkts noteic amatpersonas pienākumus ievērot Latvijas Republikas Satversmi, Latvijas Republikai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus, ievērot amatpersonām noteiktos ētikas principus.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 3.panta pirmo daļu par disciplinārpārkāpumu atzīstama amatpersonas ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarīta darbība vai bezdarbība, kas saistīta ar tās dienesta pienākumu pildīšanu un izpaužas kā tiesību aktos noteiktās kārtības un prasību neievērošana.

Tātad, ja amatpersona ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības nav pildījusi normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, tā ir saucama pie disciplināratbildības likumā noteiktajā kārtībā. Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 1. un 8.pantu saukšanai pie disciplināratbildības un disciplinārsodam ir jāatbilst taisnīguma un lietderības prasībām.

[5.2] Nav strīda par lietas faktiskiem apstākļiem. Pieteicēja nedz pieteikumā, nedz tiesas sēdē neapstrīdēja pārkāpuma izdarīšanas faktu. Arī no Lēmuma pamatojuma tiesai nerodas šaubas par to, ka disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā ir pienācīgi konstatēts fakts, ka pieteicēja 2013.gada 21.decembrī personīgo mantu skapītī glabāja naudas summu divdesmit latu apmērā.

Nav strīda un nerodas šaubas arī par to, ka ar minētajām darbībām pieteicēja ir pārkāpusi iekšējos normatīvajos aktos noteikto aizliegumu – neturēt robežnorīkojuma laikā pie sevis naudas summu, kas pārsniedz desmit latus. Nav šaubu, ka pieteicēja ir vainojama minētā aizlieguma neievērošanā, ka šādas pieteicējas darbības ir kvalificējamas kā Disciplināratbildības likuma 3.panta pirmajā daļā paredzētais disciplinārpārkāpums un pieteicējai par šo discilinārpārkāpumu ir piemērojams sods.

Strīds ir par pieteicējai piemērotā disciplinārsoda veida tiesiskumu. Pieņemtais Lēmums ir satura izvēles administratīvais akts, tādēļ iestādei, ievērojot piemērojamajā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatojoties uz lietderības apsvērumiem, bija jānosaka administratīvā akta saturs (Administratīvā procesa likuma 65.panta trešā daļa). Tiesai ir jāpārbauda, vai iestāde ir pareizi izmantojusi tai piešķirto rīcības brīvību, proti, vai rīcības brīvības robežas nav pārsniegtas, vai rīcības brīvība ir izmantota pilnīgi, vai tā nav izmantota ļaunprātīgi (mērķim neatbilstoši) un kļūdaini.

[5.3] Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 13.panta otro daļu amatpersonai var piemērot šādus disciplinārsodus: 1) piezīmi; 2) rājienu; 3) mēneša amatalgas samazināšanu par 10–20 procentiem no mēneša amatalgas uz laiku no viena mēneša līdz sešiem mēnešiem; 4) pazemināšanu dienesta pakāpē par vienu pakāpi uz laiku no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam; 5) pazemināšanu amatā; 6) atvaļināšanu no dienesta.

Iestāde, atvaļinot pieteicēju no dienesta, nav pārkāpusi soda piemērošanas ārējās robežas.

[5.4] Disciplināratbildības likuma 13.panta pirmā daļa noteic, ka disciplinārsoda mērķis ir sodīt vainīgo amatpersonu un panākt, lai tā un citas amatpersonas ievērotu dienesta disciplīnu un atturētos no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas.

Lietas materiāli nedod pamatu secinājumam, ka iestāde, izvēloties pieteicējai sodu, vadījusies no mērķiem, kas nav saskanīgi ar likumā paredzētajiem. Proti, rīcības brīvība nav izmantota ļaunprātīgi.

[5.5] Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmo daļu, piemērojot disciplinārsodu, ņem vērā: 1) disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļus; 2) disciplinārpārkāpuma raksturu; 3) disciplinārpārkāpuma radīto zaudējumu un kaitējumu; 4) amatpersonas vainas formu; 5) atbildību mīkstinošos apstākļus; 6) atbildību pastiprinošos apstākļus; 7) disciplinārsoda piemērošanas lietderības apsvērumus (vai pārkāpums nav mazsvarīgs, vai tas ir radījis nelabvēlīgas sekas); 8) piemērojamā disciplinārsoda samērīgumu ar izdarīto disciplinārpārkāpumu.

No Lēmuma pamatojuma izriet, ka iestāde ir apsvērusi visus Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmajā daļā paredzētos apstākļus (sk. sprieduma 2.2.2. – 2.2.5.punktu). Cita starp no Lēmuma aprakstošās daļas izriet, ka tika uzklausīts arī pieteicējas paskaidrojums par pārkāpuma apstākļiem, taču, kā tiesas sēdē paskaidroja Valsts robežsardzes pārstāve, iestāde, lai gan nav apšaubījusi pieteicējas paskaidrojuma ticamību, uzskatījusi, ka pieteicējas norādītajiem apstākļiem nav izšķirošas nozīmes.

Iestādei nevar pārmest rīcības brīvības nepilnīgu izmantošanu.

[5.6] Rīcības brīvības pareizas izmantošanas priekšnoteikumi ir privātpersonai piemēroto nelabvēlīgo seku nepieciešamība leģitīma mērķa sasniegšanai, piemērotība, vajadzība un atbilstība (Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmā daļa). Tiesa neapšauba, ka Lēmums bija nepieciešams leģitīma mērķa sasniegšanai, proti, tas bija nepieciešams, lai sodītu pieteicēju un veicinātu dienesta disciplīnas ievērošanu Valsts robežsardzē. Tāpat tiesa atzīst, ka piemērotais sods ir piemērots, jo ar izraudzītā disciplinārsoda piemērošanu iepriekš minētais mērķis, ciktāl tas attiecas uz pieteicēju, var tikt sasniegts pilnīgi, savukārt attiecībā uz citu personu atturēšanu no disciplīnas pārkāpumu izdarīšanas, situācija vismaz var tikt uzlabota.

Tomēr, izvērtējot Lēmuma vajadzību un atbilstību, t.i., vai mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā akta adresātu un vai sabiedrības ieguvums būs samērīgs ar pieteicējai nelabvēlīgajām sekām, tiesa secina, ka Lēmums neatbilst minētajiem lietderības kritērijam.

[5.7] Saskaņā ar Disciplināratbildības likumu atvaļināšana no amata ir pats smagākais disciplināratbildības soda veids, tādēļ tas ir piemērojams vienīgi tajos gadījumos, kad jebkura cita soda piemērošana ir neatbilstoša.

Kā jau minēts iepriekš, iestāde ir vērtējusi Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmajā daļā nosauktos apstākļus. Tiesa piekrīt iestādes vērtējumam, ka pieteicēja pārkāpumu izdarījusi ar nodomu (tīši), kā arī tam, ka lietā nav konstatējami atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi.

Vienlaikus, kā uzskata tiesa, Lēmumā nepamatoti liels uzsvars tiek likts uz to, ka pieteicēja ar savu rīcību radījusi klaji negatīvu

priekšstatu par robežsardzes struktūrvienības darbu, ka pieteicējas izdarītā pārkāpuma rezultātā ir negatīvi iespaidota disciplīna Valsts robežsardzē, kā arī, ka būs nepieciešams ilgs laiks, līdz tiks atjaunota uzticība konkrētās struktūrvienības pilnvērtīgam darbam. Lai gan var pieņemt, ka pieteicējas izdarītais pārkāpums atstāja zināmu iespaidu uz attiecīgās Valsts robežsardzes struktūrvienības reputāciju, taču apgalvojumus par to, ka šāds iespaids bijis klaji negatīvs, ļoti ilgstošs, ka tas dezorganizējis struktūrvienības darbu, neapstiprina nekādi pierādījumi. Bez atbilstošiem pierādījumiem šie iestādes apgalvojumi vērtējami kā pārspīlēti un tos nedrīkst izmantot bargākā disciplinārsoda piemērošanai.

Turklāt iestāde nepamatoti par nebūtiskiem uzskatīja pieteicējas paskaidrojumus par disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļiem. Apsverot, vai ir zudusi uzticība konkrētajai personai kā valsts amatpersonai, iestādei bija jāvērtē arī tas, vai amatpersona savlaicīgi, saprotami un ticami spēj izskaidrot savas prettiesiskās rīcības motīvus, tādējādi mazinot vai pastiprinot aizdomas par tās iesaistīšanos koruptīvās darbībās. Konkrētajā gadījumā pieteicēja paskaidrojumu ir sniegusi jau pārkāpuma atklāšanas dienā, norādot, ka liekā nauda desmit latu apmērā atradās viņas personīgo mantu skapītī, jo pieteicēja grasījās šo naudu atdot dāvanai sakarā ar kolēģes bērna piedzimšanu, taču aizmirsusi to izdarīt. Kā jau minēts iepriekš, iestāde šāda paskaidrojuma ticamību neapstrīd. Arī tiesai nav pamata šo paskaidrojumu vērtēt kā nepatiesu, jo pieteicēja to ir sniegusi neilgi pēc pārkāpuma atklāšanas, kā arī lietas materiāli liecina, ka šādu paskaidrojumu ir apstiprinājis vismaz vēl viens cits Robežkontroles punkta ierēdnis (/pers. J/). Var piekrist iestādes argumentam, ka pieteicējas norādītie apstākļi neatbrīvo viņu no atbildības, taču, šos apstākļus arī nevar uzskatīt par tik nebūtiskiem, lai tos neņemtu vērā, izvēloties samērīgu sodu.

Tiesa ņem vērā arī to, ka pieteicēja disciplinārlietas materiālos tiek raksturota pozitīvi, viņa nav iepriekš izdarījusi disciplinārpārkāpumus, apbalvota sešas reizes.

Līdz ar to no Lēmumā norādītajiem apstākļiem neizriet racionāls secinājums, ka pārkāpumam atbilstošs disciplinārsods ir tieši atvaļināšana no dienesta, un nevis cits, mazāk bargs sods. Tiesas vērtējumā, nekonstatējot pieteicējas vainu pastiprinošus apstākļus, nepierādot īpašu nelabvēlīgu seku iestāšanos, nepierādot pieteicējas paskaidrojumu neatbilstību patiesībai, kā arī, izvērtējot pieteicējas raksturojumu un dienesta gaitu, iestādei nebija pamata konstatēt, ka pieteicējas atvaļināšana no dienesta būs samērīga. Tādēļ Lēmums atzīstams par prettiesisku un atceļams, bet iestādei izliekams pienākums veikt darbības, lai novērstu administratīvā akta izpildes sekas, t.i., atjaunotu pieteicēju dienestā.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 12.decembra spriedumu Valsts robežsardze iesniedza apelācijas sūdzību, norādot šādus apsvērumus.

[6.1] Konkrētā administratīvā akta vajadzība izriet no disciplinārā procesa kopumā, jo, ja nebūtu nepieciešamība tādā veidā reaģēt uz konstatēto pieteicējas disciplinārpārkāpumu, nebūtu arī vajadzības izdot Lēmumu. Lēmuma atbilstība tiesiskajam mērķim ir izvērtēta un pamatota – izanalizēta korupcijas risku samazināšanas iespējamība, kā arī dienesta disciplīnas nodrošināšana, kas saskaņā ar Disciplināratbildības likuma mērķiem, kā arī šī likuma 2.[1]pantu ir Valsts robežsardzes pienākums. Tādējādi Valsts robežsardze kā iestāde ir tiesīga noteikt prioritātes, kas izriet no aktuāliem uzdevumiem, kā arī noteikt paaugstinātas sankcijas par prioritāšu neievērošanu.

Joma, par kuru pieteicēja tika disciplināri sodīta, Valsts robežsardzē noteikta par aktuālu problēmu dienesta disciplīnas nodrošināšanā (katru reizi, amatpersonai ierodoties dienesta pienākumu izpildes laikā un vietā, atgādinot par aizliegumu turēt pie sevis naudas līdzekļus ārpus pieļaujamajām robežām). Tādējādi Valsts robežsardzei ir tiesības prasīt no pieteicējas visprecīzāko šī pienākuma izpildi, kā arī, izvērtējot visus apstākļus, piemērot visbargāko disciplinārsodu šāda rakstura disciplinārpārkāpumam.

[6.2] Iestāde nepiekrīt tiesas secinājumam par iestādes pārspīlēto apgalvojumu par pieteicējas klaji radītā negatīvā priekšstata par Valsts robežsardzes darbības radīšanas negatīvajām sekām attiecībā uz struktūrvienības darba dezorganizāciju un negatīvo seku ļoti ilgstošo ietekmi. Lēmumā, izdarot šādus secinājumus, Valsts robežsardze pamato savu rīcību, akcentējot preventīvo pasākumu neefektīvu ietekmi, ja tiek piemērots mazāk bargs disciplinārsods.

[6.3] Valsts robežsardze disciplinārsodu nosaka, ņemot vērā disciplinārpārkāpuma raksturu un pieteicējas paskaidrojumu, bet konkrētajā gadījumā neattaisno pieteicējas rīcību tādā mērā, lai tiktu piemērots cits disciplinārsods, proti, pieteicējas paskaidrojumā norādītie rīcības iemesli neatsver izdarītā disciplinārpārkāpuma smagumu. Tādējādi Valsts robežsardze kopumā uzskata, ka, izdodot Lēmumu, ir rīkojusies tiesiski, piešķirto pilnvaru apjomā un nesaskata pamatotību atzīt Lēmumu par prettiesisku.

[7] Tiesas sēdē Valsts robežsardzes pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja. Pieteicējas pārstāve apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota.

[9] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un tās spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams. Līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas Administratīvās rajona tiesas sprieduma motivācijai *(sk. šī sprieduma 5.1.-5.7.punktu)*, to neatkārtojot.

[10] Apelācijas sūdzība pamatota ar argumentu, ka attiecīgā disciplinārsoda piemērošana bija nepieciešama, lai sasniegtu tiesisku mērķi – mazinātu korupcijas risku un nodrošinātu dienesta disciplīnu. Iestāde uzsver, ka nav nozīmes ne naudas summas apmēram, ne iemesliem, kuru dēļ nauda atradusies pie pieteicējas, bet izšķiroša nozīme piešķirama apstāklim, ka iestāde bija veikusi preventīvus pasākumus (iepazīstināšana ar normatīvajiem aktiem, atgādinājumi, brīdinājumi), lai persona apzinātos attiecīgo noteikumu nozīmīgumu.

Apgabaltiesa piekrīt iestādes argumentam, ka pieteicējas norādītie apstākļi neatbrīvo viņu no atbildības, taču apgabaltiesa uzskata, ka šos apstākļus arī nevar uzskatīt par tik nebūtiskiem, lai tos neņemtu vērā, izvēloties samērīgu sodu.

No Lēmuma izriet, ka pieteicējai nebija spēkā esošu disciplinārsodu, attiecīga veida pārkāpumu pieteicēja izdarījusi pirmo reizi.

Iestāde ir vispārīgi norādījusi uz pārkāpuma saistību ar korupcijas riskiem, taču Lēmumā nav pamatots, ka disciplinārlietas apstākļi radītu konkrētas ar faktiem pamatotas aizdomas par korupciju. Konkrētajā gadījumā nav pierādīts, ka naudas summas turēšana virs atļautā apmēra ir saistīta ar koruptīvām darbībām. Izskatāmajā lietā konstatēts, ka pieteicēja ir nevis pieļāvusi koruptīvus darījumus, bet gan nav ievērojusi vienu no dienesta gaitu reglamentējošām pavēlēm. Šāds pārkāpums ir tikai netieši saistīts ar korupcijas riskus ierobežojošiem pasākumiem, tādēļ galēju līdzekļu piemērošana, apgabaltiesas ieskatā, nav pamatota.

[11] Kā izriet no iestādes sniegtās informācijas, kopš Valsts robežsardzes 2011.gada 28.aprīļa pavēles Nr.547 „Par naudas summas apmēru, kuru atļauts turēt pie sevis norīkojuma laikā" izdošanas brīža līdz 2014.gada aprīlim Valsts robežsardze ir pieņēmusi 8 lēmumus par disciplinārsodu piemērošanu saistībā ar attiecīgiem pārkāpumiem. Par 2012.gada 21.decembrī konstatētajiem pieteicējas, /pers. N/, /pers. O/ un /pers. H/ pārkāpumiem ierosinātās disciplinārlietas bijušas pirmās šāda veida disciplinārlietas, un visām personām, neskatoties uz naudas summas apmēru un personu paskaidrojumiem, piemērots disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta.

Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka ir bijuši izsmelti visi iestādes rīcībā esošie līdzekļi, lai panāktu iestādes izvirzītos mērķus.

[12] Pieteicējas pārstāve tiesas sēdē lūdza atlīdzināt tiesāšanās izdevumus 300 *euro* apmērā, kas saistīti ar pieteicējas pārstāvību lietā Administratīvajā apgabaltiesā *(2014.gada 3.marta kvīts AV Nr.97619).*

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7.panta trešajā daļā noteikts, ka mantiskais zaudējums aptver arī izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību. Šo izmaksu maksimālo apmēru nosaka Ministru kabinets.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 8.novembra noteikumu Nr.859 „Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru" 3.7.apakšpunktu valsts atlīdzina izmaksas par pārstāvību tiesā – 20 latus stundā.

Zvērināta advokāta palīdze /pers. D/ pārstāvēja pieteicēju 2014.gada 7.aprīļa tiesas sēdē. Savukārt 2014.gada 10.marta tiesas sēdē pieteicējas pārstāvība nebija noformēta atbilstoši Administratīvā procesa likuma 38.panta pirmās daļas nosacījumiem. Līdz ar to konkrētajā gadījumā pieteicējai atlīdzināmas izmaksas par viņas pārstāvību tiesā 20 latu apmērā.

[13] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicēja samaksājusi valsts nodevu 20 latu apmērā par pieteikuma iesniegšanu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Ņemot vērā minēto, no atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes piespriežama pieteicējas samaksātā valsts nodeva 28,46 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt /pers. C/ pieteikumu.

Atcelt no pieņemšanas dienas Valsts robežsardzes priekšnieka 2013.gada 11.aprīļa lēmumu Nr.53 un uzlikt Valsts robežsardzei pienākumu viena mēneša laika no sprieduma spēkā stāšanās dienas atjaunot /pers. C/ dienestā Valsts robežsardzē.

Uzlikt Valsts robežsardzei par pienākumu atlīdzināt /pers. C/ ar juridisko palīdzību saistītās izmaksas 28,46 *euro* apmērā.

Uzlikt Valsts robežsardzei par pienākumu atlīdzināt /pers. C/ (personas kods /personas kods/) valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdēs priekšsēdētāja *(paraksts)* A.Šteinberga

Tiesneši *(paraksts)* M.Osmane

(paraksts) V.Poķis

Noraksts pareizs

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese A.Šteinberga

2014.gada 28.aprīlī